

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Ndc/16/2023
Identifikačné číslo spisu:	1421200969
Dátum vydania rozhodnutia:	31.08.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Halušková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:1421200969.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci manžela G.. L. P., narodeného XX. E. XXXX, Č. XXX, zastúpeného advokátkou Mgr. RNDr. Máriou Zacharovou, PhD., Nové Zámky, Forgáčova bašta 7, proti manželke G.. T. P., narodenej XX. Y. XXXX, W., W. XX, zastúpenej advokátskou kanceláriou JELENČÍK A PARTNERI advokátska kancelária, s. r. o., Bratislava, Tatranská 49, IČO: 47 245 042, o rozvod manželstva, vedenej na Krajskom súde v Trnave pod sp. zn. 15CoP/22/2023, o nesúhlase s postúpením vecí, takto

rozhodol:

Na prejednanie a rozhodnutie vecí vedenej na Krajskom súde v Trnave pod sp. zn. 15CoP/22/2023 je p r í s l u š n ý Krajský súd v Trnave.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Trnave predložil dňa 22. júna 2023 vec vedenú na tomto súde pod sp. zn. 15CoP/22/2023 podľa § 6 ods. 2 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „CMP“) Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) na rozhodnutie o príslušnosti z dôvodu nesúhlasu s postúpením mu vecí Krajským súdom v Bratislave, ktorý vyslovil svoju kauzálnu a funkčnú nepríslušnosť konať a rozhodovať vo veci.

1.1. Na odôvodnenie nesúhlasu s postúpením vecí Krajský súd v Trnave uviedol, že zákonom č. 150/2022 Z. z. o zmene a doplnení niektorých zákonov v súvislosti s novými sídlami a obvody súdov (ďalej len „zákon č. 150/2022 Z. z.“) bol s účinnosťou od 01. júna 2023 zmenený Civilný mimosporový poriadok tak, že (o. i.) podľa § 3 ods. 5 písm. b) na konanie o odvolaní proti rozhodnutiu vo veciach podľa prvej hlavy a tretej hlavy druhej časti, tretej časti a štvrtej časti vydanému okresným súdom so sídlom v obvode Krajského súdu v Bratislave a Krajského súdu v Nitre je príslušný Krajský súd v Trnave. Zavedením kauzálnej príslušnosti Krajského súdu v Trnave na konanie o odvolaní proti rozhodnutiu vo veciach podľa prvej hlavy a tretej hlavy druhej časti, tretej časti a štvrtej časti CMP, vydanému okresným súdom so sídlom v obvode Krajského súdu v Bratislave a Krajského súdu v Nitre [§ 3 ods. 5 písm. b) CMP], nedošlo k prechodu výkonu súdnictva medzi krajskými súdmi v prebiehajúcich odvolacích konaniach (veta za bodkočiarkou § 396b CMP), keďže žiadne ustanovenie zákona č. 150/2022 Z. z. takýto prechod výkonu súdnictva nezakladá. Argumentoval, že ustanovenie prvej vety § 396b CMP je nutné z jazykového a aj systematického hľadiska vnímať ako ustanovenie

vzťahujúce sa na konanie na súde prvej inštancie, ako aj na konanie o odvolaní, tvoriace v zmysle konštantnej judikatúry súdov jeden celok, riešiacie spolupôsobenie skoršej a neskoršej úpravy. V kontexte zákonnej úpravy prijatej zákonom č. 150/2022 Z. z. rieši spolupôsobenie skoršej a neskoršej procesnej úpravy k začatým a ku dňu 31. mája 2023 právoplatne neskončeným konaniam na súdoch prvej inštancie upravených v osobitnej časti CMP (okrem prípadov, v ktorých zriadením mestských súdov v Bratislave, Mestského súdu Košice a novým usporiadaním sídiel a obvodov okresných súdov k 01. júnu 2023 podľa § 2, § 3, § 18l, § 18m, § 18n zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov v platnom znení dochádza k rovnakému dátumu k prechodu výkonu súdnictva na nástupnícke súdy) a aj k začatým a ku dňu 31. mája 2023 právoplatne neskončeným konaniam o odvolaniach proti rozhodnutiam vo veciach prejednávaných v režime CMP.

1.2. Krajský súd v Trnave vzhľadom na uvedené zastal názor, že podľa prvej vety § 396b CMP sa odvolacie konania vo veciach podľa prvej hlavy a tretej hlavy druhej časti, tretej časti a štvrtej časti CMP, začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023, dokončia na doterajších krajských súdoch, t. j. súdoch vecne a miestne príslušných podľa predpisov účinných do 31. mája 2023 (funkčná príslušnosť súdov všeobecného súdnictva nebola zákonom č. 150/2022 Z. z. dotknutá, na rozhodnutie o odvolaniach proti rozhodnutiam vo veciach prejednávaných v režime Civilného mimosporového poriadku sú aj naďalej funkčne príslušné odvolacie súdy). Pokiaľ zákonodarca v tomto zákonom ustanovení použil termín „vecne a miestne príslušný“ túto časť ustanovenia § 396b CMP nie je možné vnímať izolovane a formalisticky tak, ako to urobil Krajský súd v Bratislave v postupujúcom podaní (poukazujúc na absenciu zákonného ustanovenia, na základe ktorého by mal Krajský súd v Bratislave dokončiť konania začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023). Dôvodil, že z obsahu, jazykového vyjadrenia, systematického zaradenia ustanovenia § 396b CMP a jeho dosahu je zrejماً vecná pôsobnosť tejto normy, t. j. čo je jej predmetom a akých vzťahov sa týka (konaní začatých a právoplatne neskončených do 31. mája 2023 bez rozdielu vo fáze, v ktorej sa dané konanie nachádza, okrem ak podľa osobitného predpisu výkon súdnictva prechádza z vecne a miestne príslušného súdu na iný súd). Citované ustanovenie zároveň zodpovedá aj základnej procesnoprávnej zásade perpetuatio fori [§ 2 ods. 1 CMP, § 36 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“)] a zásade zákonného sudcu (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky). Dodal, že rovnakú odpoveď, resp. výklad poskytuje aj dôvodová správa k zákonu č. 150/2022 Z. z., aj Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky ako gestor súdnej reformy.

2. Najvyšší súd, ktorý je ako súd spoločne nadriadený Krajskému súdu v Trnave a Krajskému súdu v Bratislave podľa § 6 ods. 2 CMP príslušný na rozhodnutie o príslušnosti, posúdil dôvodnosť nesúhlasu s postúpením veci a dospel k záveru, že nesúhlas Krajského súdu v Trnave s postúpením veci nie je dôvodný.

3. Podľa § 5 CMP súd aj bez námietky skúma príslušnosť počas celého konania.

4. Podľa § 6 ods. 1 a 2 CMP ak súd zistí, že nie je príslušný, bezodkladne postúpi vec príslušnému súdu bez rozhodnutia a upovedomí o tom účastníkov. Ak súd, ktorému bola vec postúpená, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súdy viazané.

5. Podľa § 3 ods. 5 písm. b) CMP na konanie o odvolaní proti rozhodnutiu vo veciach podľa prvej hlavy a tretej hlavy druhej časti, tretej časti a štvrtej časti vydanému okresným súdom so sídlom v obvode Krajského súdu v Bratislave a Krajského súdu v Nitre je príslušný Krajský súd v Trnave.

6. Podľa § 396b CMP konania začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023 sa dokončia na súdoch vecne a miestne príslušných podľa predpisov účinných do 31. mája 2023; to neplatí, ak podľa osobitného predpisu výkon súdnictva prechádza z vecne a miestne príslušného súdu na iný súd.

7. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

8. Podľa § 36 ods. 2 CSP príslušnosť sa určuje podľa okolností v čase začatia konania; takto určená príslušnosť trvá až do skončenia konania.

9. Z obsahu spisu vyplýva, že v prejednávanej veci rozhodol bývalý Okresný súd Bratislava IV rozsudkom z 27. apríla 2022 č. k. 22Pc/5/2021-59. Voči tomuto rozsudku bolo podané odvolanie a vec bola predložená Krajskému súdu v Bratislave ako súdu odvolaciemu, ktorý vo veci nerozhodol a po 01. júni 2023 postúpil vec na rozhodnutie Krajskému súdu v Trnave ako súdu kauzálnu a funkčne príslušnému v zmysle § 3 ods. 5 písm. b) CMP (č. I. 113 spisu).

10. Ustanovenie § 396b CMP predstavuje procesné ustanovenie intertemporálnej povahy, ktorým sa určuje režim dočasného, prechodného (intertemporálneho) spolupôsobenia skoršej a neskoršej právnej úpravy; teda vzájomný vzťah týchto úprav. Nosným pojmovým znakom procesnej intertemporality je princíp okamžitej aplikovateľnosti novej procesnej úpravy na všetky konania prebiehajúce na súde a začaté podľa doterajších (zrušených) predpisov. Účelom princípu okamžitej aplikovateľnosti nových procesných noriem, teda použiteľnosti nových procesných ustanovení na konania začaté a prebiehajúce podľa doterajšej právnej úpravy, je zabezpečiť taký procesný priebeh jednotlivých konaní, ktorý nepripúšťa alternatívne a v dôsledku toho sporné výklady pre časovú pôsobnosť príslušných predpisov alebo ich jednotlivých ustanovení [m. m. nález Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) z 22. októbra 2014 sp. zn. PL. ÚS 107/2011, uznesenie z 12. apríla 2018 sp. zn. II. ÚS 185/2018, uznesenie z 22. septembra 2020 sp. zn. III. ÚS 349/2020, nález z 8. februára 2023 sp. zn. II. ÚS 451/2022].

11. Princíp okamžitej aplikovateľnosti novej procesnej úpravy je procesnému právu natoľko imanentný, že sa nemusí explicitne vyjadrovať v prechodných ustanoveniach procesnej úpravy - platí aj bez toho, aby bol vyjadrený (porov. Smyčková, R., Števček, M., Tomašovič, M., Kotrecová, A. a kol. Civilný mimosporový poriadok. Komentár. 1. vydanie. Bratislava: C. H. Beck, 2017, 1064 - 1072 s.).

12. Ustanovenie § 396b CMP je výnimkou z princípu okamžitej aplikovateľnosti novej procesnoprávnej úpravy CMP v znení účinnom od 01. júna 2023 a vzťahuje sa výlučne na konania začaté a právoplatne neskončené na súdoch vecne a miestne príslušných.

13. Príslušnosť súdu na konanie o odvolaní, t. j. na konanie v druhej inštancii, sa označuje ako funkčná príslušnosť; podľa § 2 ods. 1 CMP v spojení s § 34 CSP v znení účinnom do 31. mája 2023 o odvolaní rozhoduje krajský súd, ak tento zákon neustanovuje inak.

14. Pokiaľ teda bol na konanie o odvolaní podľa predpisov účinných do 31. mája 2023 funkčne príslušný Krajský súd v Bratislave, zatiaľ čo s účinnosťou od 01. júna 2023 je na konanie o odvolaní v zmysle § 3 ods. 5 písm. b) CMP funkčne príslušný Krajský súd v Trnave a súčasne § 396b CMP ako intertemporálne ustanovenie explicitne neupravilo, že konanie o odvolaní začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023 sa dokončí na súde funkčne príslušnom podľa predpisov účinných do 31. mája 2023, potom so zreteľom na princíp okamžitej aplikovateľnosti novej procesnej právnej úpravy je na konanie o odvolaní začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023 funkčne príslušný Krajský súd v Trnave.

15. Najvyšší súd v tejto súvislosti zdôrazňuje, že uvedený názor je v súlade i s názorom vysloveným v náleze ústavného súdu z 27. júna 2023 sp. zn. IV. ÚS 257/2023 (ods. 75. až 77.), ktorý konštatoval, že počas konania o ústavnej sťažnosti sťažovateľa došlo k zmene § 3 ods. 5 písm. a) CMP a poukázal i na § 396b CMP. Keďže ústavný súd vrátil vec na nové rozhodnutie o odvolaní vychádzajúc z princípu okamžitej aplikability procesných noriem, dospel k záveru, že na rozhodovanie o odvolaní v návratových konaniach je už funkčne príslušný Krajský súd v Žiline (v danej veci išlo o rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici, pozn. dovolacieho súdu).

16. Zároveň najvyšší súd považuje za potrebné poukázať aj na potrebu zachovania plynulosti a rýchlosti

konania a v neposlednom rade na naplnenie jedného zo základných cieľov súdnej reformy, ktorým je špecializácia súdov a sudcov.

17. Pre úplnosť najvyšší súd uvádza, že týmto nedochádza k porušeniu základného práva na zákonného sudcu (§ 3 ods. 3 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov) a ani k porušeniu základnej procesnoprávnej zásady tzv. perpetuatio fori, spočívajúcej v trvaní príslušnosti.

18. Najvyšší súd vzhľadom na vyššie uvedené konštatuje, že nesúhlas Krajského súdu v Trnave s postúpením mu veci Krajským súdom v Bratislave nie je dôvodný, a preto rozhodol tak, ako vyplýva z výroku tohto uznesenia.

19. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.